

GAZETA RADY PEDAGOGICZNEJ
SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 28
w KIELCACH

Nr 1
2020/2021

Czy gra w szczy pomaga w nauce? - Jadwiga Grzyb.....	3
O uzależnieniach behawioralnych - Katarzyna Młodawska.....	5
Bajki terapeutyczne - Ewelina Bińczak.....	8
Kamishibai jako forma kratywnej pracy z dzieckiem - Katarzyna Buk.....	11
2020 Rokiem Ludwika van Beethovena - Anna Pawłowska.....	14
Gamifikacja na lekcjach matematyki - Anna Koprowska.....	19

Zespół redakcyjny:

Małgorzata Kulbabińska

Katarzyna Młodawska

Katarzyna Buk

Czy gra w szachy pomaga w nauce?

Jadwiga Grzyb

Grę w szachy rozpocząć może każdy, niezależnie od wieku i umiejętności. Na zajęcia mogą uczęszczać nawet 6-latkowie. Nie trzeba mieć szczególnych zdolności matematycznych, bo w szachach dobrze radzą sobie również humaniści. CZY GRA W SZACHY POMAGA W NAUCE? Szachy, to bardzo stara gra, której początki sięgają już VI wieku naszej ery. Za ich kolebkę uważa się Indie. Do Europy dotarły w VIII wieku, do Polski natomiast w XII w., za panowania Bolesława Krzywoustego. Umiejętność gry w szachy uważano za wielką zaletę i była ona bardzo ceniona na dworze królewskim.

Okazuje się, że gra ta, to nie tylko wspaniały rodzaj rozrywki i nietypowa forma spędzenia wolnego czasu. Gra w szachy, choć może wielu z nas nawet nie zdaje sobie z tego sprawy, przynosi wiele korzyści. Przede wszystkim, regularne treningi-rozwiązywanie zadań, analizowanie partii, udział w turniejach szachowych i choć - może wyda się to niebywałe, ale udowodnione zostało, iż pomagają w nauce.

W jaki sposób? Już wyjaśniam... Otóż, szachy rozwijają pamięć, umiejętność logicznego myślenia, polepszają koncentrację, jak również dają pole do popisu naszej wyobraźni i twórczości. Przyjęto generalnie, że umiejętność gry w szachy, przyczynia się przede wszystkim, do odnoszenia sukcesów w zakresie przedmiotów ścisłych. Na pierwszy plan wysuwa się dumna królowa nauk- matematyka. W rzeczy samej- trzeba przyznać rację, że zdecydowana większość szachistów, nie ma z tą „panią” większych problemów. Dzieje się tak, zapewne za sprawą rozwiązywania zadań szachowych, wymagających liczenia w pamięci i przewidywania możliwych posunięć przeciwnika. Potrzeba do tego pełnej mobilizacji, koncentracji i cierpliwości. Może wyda się to zaskakujące, ale szachy pomagają również w nauce języka polskiego, jak i języków obcych. W jaki sposób? Jak wspominałam na początku, dzięki grze, kształtuje się umiejętność logicznego myślenia, dzięki czemu czytany przez nas tekst zdaje się być jasnym i przejrzystym - nie wymagającym ponownego czytania i analizowania. Natomiast, wprawa do jakiej doszliśmy, poprzez zapamiętywanie i rozważanie różnych wariantów i kombinacji, pomoże nam z całą pewnością, w przyswojeniu dużej ilości słówek obcego pochodzenia i języka.

Gra w szachy wykształca w nas, tak ważną dziś cechę, jak opanowanie, cierpliwość, konsekwentność i dążenie do celu. Pomagają one w podejmowaniu złożonych decyzji i ponoszeniu za nie odpowiedzialności.

Dodatkowym plusem gry w szachy, choć może nie związanym w sposób bezpośredni z nauką, jest możliwość uczestniczenia w zawodach szachowych, co wiąże się z wyjazdami- nie tylko poza granice miasta, ale czasem również państwa. Dzięki temu możemy poznać mnóstwo nowych ludzi, nowe miejsca i ich tradycje i zwyczaje, a jednocześnie nauczyć się samodzielności. Jeden z amerykańskich szachistów, Paul Morphy, powiedział kiedyś: "Nauczcie dzieci grać w szachy, a o ich przyszłość możecie być spokojni" i sądzę, że warto wziąć sobie do serca te słowa, wprowadzić je w czyn, a z czasem, z pewnością zaowocują...

„Szachy, jak się zdaje, posiadają rzadko spotykaną właściwość – dzieci je lubią, pomimo że (szachy) są dla nich dobre.”

Nauczanie i promowanie szachów w szkołach posiada ważne korzyści:

1. Szachy ograniczają element szczęścia, a podkreślają wagę planowania.
2. Szachy wymagają skoordynowania rozumu z instynktem [intuicją], jest to skuteczne narzędzie nauki podejmowania decyzji.
3. Szachy to niewyczerpane źródło satysfakcji, im lepiej się gra, tym szachy stają się bardziej satysfakcjonujące.
4. Szachy to dobrze zorganizowana forma rozrywki.
5. Szachy to język międzynarodowy.

Nauczenie dzieci gry w szachy wymaga czegoś więcej niż tylko grania. Szkolenie szachowe jest jednocześnie sztuką, nauką i sportem. W badaniach w roku 1987, Horgan stwierdziła, że dzieci uczą się gry w szachy inaczej niż dorośli: „Podczas, gdy dorośli wydają się skupiać najpierw na szczegółach, a później przemieszczać w kierunku spojrzenia bardziej całościowego, dzieci rozpoczynają od oglądu obejmującego całość w sposób intuicyjny, a dopiero pod koniec przechodzą do szczegółów. Stwierdzono również, że 67 uczniów spośród 570, którzy uczestniczyli w szkolnym klubie szachowym wykazało dwukrotną poprawę w zakresie czytania i matematyki pomiędzy trzecią i piątą klasą szkoły podstawowej.

Szachy znajdują się na liście programów nauczania w prawie 30 krajach świata. W Rosji są częścią programu nauczania od ponad 40 lat, gdzie młodzież była zachęcana do gry w szachy w bardzo wczesnym wieku, aby polepszyć jej zdolność rozwiązywania problemów oraz umiejętności intelektualne. U nas w Polsce coraz więcej szkół organizuje świetlicowe koła szachowe oraz zajęcia pozalekcyjne, na które dzieci chętnie uczęszczają. Zapraszam wszystkich do nauki i zabawy przez szachy. Powodzenia!

Literatura : Anna Janik – Szachy w szkole

O uzależnieniach behawioralnych

Katarzyna Młodawska

Do grupy uzależnień behawioralnych zaliczają się rozbudowane i różnorodne objawy związane z częstym i powtarzalnym wykonywaniem tych samych czynności lub całych grup czynności. Najczęściej ich powtarzanie wywołuje pozytywne odczucia u osób z uzależnieniami behawioralnymi, takie jak przyjemność, euforia, zaspokojenie czy ulga. Uzależnienia behawioralne zostały po raz pierwszy zdiagnozowane i opisane przez psychoanalityka austriackiego pochodzenia, Otto Fenichela, w 1945 roku. W obecnie stosowanej klasyfikacji chorób, uzależnienia behawioralne zaliczane są do zaburzeń nawyków i popędów.

Charakterystyka uzależnień behawioralnych

Zestaw zachowań i czynności, których notoryczne powtarzanie może przerodzić się w uzależnienie behawioralne, rozrasta się od momentu wyodrębnienia tej grupy zaburzeń. Do najczęstszych uzależnień od wykonywanych czynności zaliczają się uzależnienia od:

1. Internetu,
2. hazardu,
3. gier komputerowych,
4. jedzenia,
5. pracy,
6. zakupów,
7. telefonu komórkowego,
8. telewizora,
9. seksu,
10. opalania,
11. zdrowego jedzenia i stylu życia,
12. praktyk religijnych,
13. troski o sylwetkę,
14. odchudzania,

15. ćwiczeń fizycznych,
16. makijażu i troski o wygląd,
17. alkoholu,
18. zabiegów medycznych i kosmetycznych.

Notoryczne powtarzanie tych zachowań można uznać za uzależnienia behawioralne. Specyficzną cechą jest fakt, że pacjenci dotknięci uzależnieniami behawioralnymi nie są w stanie opanować potrzeby ich powtarzania. Są to więc zachowania natrętne, niekiedy o podłożu nerwicowym, zaburzające prawidłowe funkcjonowanie organizmu człowieka, często oddziałują destrukcyjnie. Często mechanizmem powodującym powstanie uzależnień behawioralnych jest potrzeba nagrody, czyli osiągnięcia przyjemności. Jej zaspokojenie może wiązać się z różnymi zachowaniami, których wykonanie przynosi poczucie spełnienia i redukuje wewnętrzne napięcie. Z tego powodu, uzależnienia behawioralne można rozpatrywać jako rodzaj uzależnień psychicznych.

Diagnoza uzależnień behawioralnych

Uzależnienia behawioralne charakteryzują się następującymi cechami:

1. silna potrzeba powtarzalnego wykonywania określonych czynności,
2. niemożność zrezygnowania z podjęcia danej czynności,
3. pojawienie się objawów typowych dla syndromu odstawienia, w sytuacjach, gdy wykonywanie danej czynności nie może zostać zrealizowane,
4. rezygnacja z innych źródeł sprawiających satysfakcję (np. udziału w życiu towarzyskim, rodzinnym),
5. wzrastająca tolerancja na doznawanie przyjemności,
6. intensywność wykonywania określonej, zaburzonej czynności wzrasta z czasem,
7. ogólny nastrój i samopoczucie zależy od możliwości wykonywania danej czynności,
8. uciążliwe nawroty w przypadku prób zaprzestania wykonywania danej czynności.

Akceptacja społeczna dla uzależnień behawioralnych

Należy zwrócić uwagę, że osoby dotknięte uzależnieniami behawioralnymi wykazują identycznie objawy, co osoby uzależnione od przyjmowania substancji chemicznych. W obu przypadkach występuje nadmierna potrzeba zaspokojenia określonej potrzeby, połączona z utratą kontroli nad nią i podporządkowaniu jej swojego codziennego życia. Mimo tych podobieństw wiele z uzależnień behawioralnych jest społecznie akceptowanych lub uznawanych za normę. Sytuacja ta dotyczy przede wszystkim pracoholizmu czy uzależnienia od diety i odchudzania, które w niektórych grupach społecznych są obowiązującymi normami.

Uzależnienia behawioralne u dzieci

Dzieci również mogą cierpieć z powodu uzależnień behawioralnych. Najczęściej dotyczą one potrzeby korzystania z telefonu komórkowego, ćwiczeń fizycznych, dostępu do Internetu lub telewizora, grania w gry komputerowe.

W przypadku dzieci częstym objawem i potencjalną przyczyną wystąpienia uzależnień behawioralnych jest osłabiona, niewystarczająca więź z rodzicami lub pozostałymi członkami rodziny. Również inne zaburzenia występujące w trakcie procesu wychowawczego mogą przekładać się na uzależnienie od wykonywania określonej czynności. Ocenia się, że dzieci, które wychowywały się w atmosferze przemocy fizycznej lub były pozbawione więzi z rodzicami, mają większą tendencję do uzależnień behawioralnych.

Ponadto znaczna część uzależnień behawioralnych wynika z rozwoju cywilizacyjnego i warunków funkcjonowania społeczeństwa. Oddziaływanie to dotyczy także naszych dzieci, które wychowują się w świecie łatwo dostępnych i przyciągających uwagę mediów. Najczęściej, nie są one świadome popadania w uzależnienia behawioralne. Dlatego rodzice podejrzewający uzależnienie behawioralne powinni zasięgnąć porady psychologa.

801 889 880

Telefon Zaufania

**dla osób cierpiących z powodu uzależnień
behawioralnych i ich bliskich**

CZYM SĄ UZALEŻNIENIA BEHAVIORALNE?

są to wszystkie uzależnienia, które nie są związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych (alkoholu, narkotyków), m.in.:

uzależnienie od HAZARDU

uzależnienie od INTERNETU, KOMPUTERA

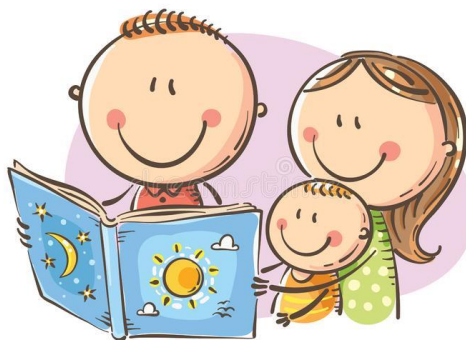
uzależnienie od SEKSU, PRACY

uzależnienie od ZAKUPÓW czy OBJADANIA SIĘ

Bajki terapeutyczne

Ewelina Bińczak

Wypowiadając słowo bajka, każdy z nas ma swoje skojarzenia utworów, są one oczywiste – Kot w butach, Kopciuszek, Calineczka, Brzydkie kaczątko... bohaterów i ich historie świetnie znamy, bo towarzyszą nam od najmłodszych lat. Kiedyś bajki opowiadali nam nasi rodzice, dziś my opowiadamy je swoim dzieciom. Te historie były, są i będą świetnym lekiem na trudne i niezrozumiałe sytuacje, lecz nie na każde.

Świat się zmienia, dlatego problemy, o których mowa w bajkach sprzed wieków nie zawsze odpowiadają na potrzeby dzisiejszych dzieci. Dlatego jesteśmy odpowiedzialni za to, aby pomagać im żyć w tej trudnej rzeczywistości, pokazywać świat, wskazywać dobre kierunki, a kiedy trzeba wesprzeć i prowadzić za rękę. Z pomocą mogą nam tu przyjść zupełnie nowe bajki: **bajki terapeutyczne**.

Rodzaje bajek terapeutycznych

- Bajki psychoedukacyjne - mają na celu dokonanie zmian w zachowaniu dziecka. Dają przykłady działań, dzięki którym łatwiej rozwiązać problem. Ponadto redukują lęki, głównie poprzez ułatwienie zmiany w sposobie myślenia o sytuacji trudnej emocjonalnie.
- Bajki psychoterapeutyczne - mają za cel wesprzeć emocjonalnie dziecko, dać wiarę we własne możliwości, pokazać, iż świat wszystkich emocji, jest normalny, rekompensują niezaspokojone potrzeby bezpieczeństwa, miłości, przynależności, akceptacji i uznania, zastępczo dowartościowują.
- Bajki relaksacyjne-mają na celu odprężenie i uspokojenie dziecka. Pobudzają wyobraźnię oraz rozwijają umiejętność wizualizacji. Składają się z trzech części:
 - 1) Pierwsza opiera się na rozluźnieniu i wpływa kojąco na układ nerwowy.
 - 2) Druga wprowadza w stan relaksu.
 - 3) W trzeciej pojawia się energia pobudzająca do życia.

Wszystkie bajki psychoedukacyjne i psychoterapeutyczne mają stałe elementy:

- Główny temat – trudna sytuacja emocjonalna, wywołująca lęk, niepokój, strach (lęk przed porzuceniem, ośmieszeniem, bólem, innością, śmiercią itp.).

- Główny bohater (najczęściej pod postacią jakiegoś zwierzątka : kotka, pieska, misia, z którym dziecko może się zidentyfikować) dzielnie pokonuje wszystkie trudności, dzięki innym postaciom bajkowym.
- Inne postacie, które pomagają zredukować lęk, rozwiązać problem, pomagają bohaterowi w osiągnięciu sukcesu
- Tło bajki – akcja zawsze rozgrywa się w miejscach znanych dziecku (ciemny las, przedszkole, dom, itp.)
- Szczęśliwe zakończenie – czyli rozwiązanie trudnej sytuacji

Bajki terapeutyczne to fantastyczne opowieści, które mówią o realnych problemach naszych dzieci. Czytanie bajek ma wiele zalet, do których zaliczyć można:

- pokonywanie swoich lęków i słabości;
- pozytywne myślenie;
- zrozumienie swoich uczuć;
- porzucenie poczucia samotności;
- rozumienie świata i jego problemów;
- identyfikację z bohaterem pozytywnym;
- chęć pracy nad sobą;
- wyrobienie poczucia własnej wartości;
- odczuwanie miłości;
- możliwość i chęć pokonywania trudności.

W bajkach terapeutycznych, chodzi o to, aby na przykładzie przygód bajkowego bohatera, opowiedzieć dziecku o jego własnej sytuacji – oswoić emocje, wskazać zagrożenia i dać wskazówki na pozytywne rozwiązanie. Z bajek terapeutycznych mogą korzystać wszyscy rodzice, wychowawcy, pedagodzy. Bajki mogą mówić o tym jak przeżyć pobyt w szpitalu, brak sympatii wśród rówieśników czy nawet rozstanie rodziców. Za pomocą bajki dziecko uczy się nazywać emocje: strach, gniew, złość, wstyd, smutek. Dzieci zaczynają rozumieć, że popełniają błędy i starają się je rozwiązywać i radzić sobie z nimi.

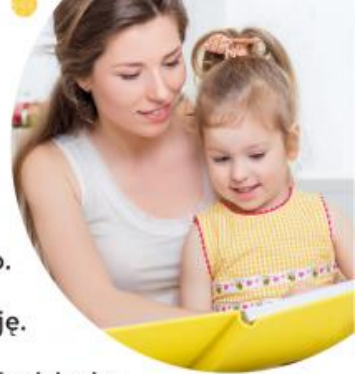

Zanim przeczytamy dziecku książkę terapeutyczną warto, abyśmy sami, jako pierwsi, zapoznali się z jej treścią, dlatego, że treść bajki terapeutycznej powinniśmy traktować jako punkt wyjściowy, z którego tworzymy personalizowaną bajkę dla naszego dziecka. Taka opowieść z pewnością bardziej do niego trafi. Pomyślmy kim jest, gdzie mieszka i co lubi nasze dziecko, a następnie zmieniając treść, stwórzmy wspólne elementy pomiędzy światem bajki, a światem naszego dziecka. Wprowadzając dziecko w świat bajki

terapeutycznej powinniśmy zadbać o jego komfort. Dlatego obserwujemy reakcje dziecka na bieżąco, a jeżeli trzeba reagujemy, omawiając poszczególne fragmenty. Dobrze jest stosować zasadę „nic na siłę” i jeżeli dziecko nie chce słuchać nie czytamy dalej. Nie możemy też zostawić dziecka samego z opowieścią, znajdziemy czas na to, aby porozmawiać o tym, co zostało przeczytane. Zapewnijmy dziecko o swojej akceptacji i pomocy, jaką jesteśmy gotowi mu służyć w trudnej sytuacji. Nie bójmy się pracować z dziećmi i z bajkami terapeutycznymi, nie zaszkodzimy - a może uda nam się pomóc.

Elementy bajki terapeutycznej

- Główny temat to trudna sytuacja, w której znajduje się nasze dziecko.
- Język emocji - bardziej zwracamy uwagę na przeżycia, a mniej na akcję.
- Fabuła nie może być zbyt skomplikowana, bajka ma być zrozumiała dla dziecka.
- Główny bohater to postać, z którym dziecko się identyfikuje - mają pewne cechy wspólne.
- Inni bohaterowie są pośrednim nawiązaniem do osób w otoczeniu malucha.
- Tło bajki to znane dziecku otoczenie, miejsca podobne do tych, w których przebywa.
- Zawsze dobre zakończenie - każda sytuacja znajduje w bajce szczęśliwe rozwiązanie.
- Nauka, morał - maluch powinien poznać realne sposoby na pokonanie swoich trudności.

Kamishibai – jako forma kreatywnej pracy z dzieckiem.

Katarzyna Buk

Aby zrozumieć pojęcie kamishibai trzeba sięgnąć do jego pochodzenia, które wiąże się w dużej mierze z krajem kwitnącej wiśni – Japonią.

Słowo „kami” oznacza papier, a „shibai” sztukę. W dosłownej interpretacji jest to po prostu teatr papierowy bądź obrazkowy. Początkowo kamishibai była stosowana przez mnichów buddyjskich do przekazywania opowiadań o charakterze moralizatorskim. Z czasem japońscy handlarze gawędziarze zastosowali ją by zachęcić dzieci do kupowania słodczy. „Jeździli oni rowerami od wioski do wioski, pojawiali się także w miejskich parkach i innych skupiskach, gdzie przebywały dzieci. Z tyłu roweru zamontowany był mały drewniany teatr, za pomocą którego przedstawiali swoje opowiadania. Dzieci, które kupiły cukierki, mogły liczyć na najlepsze miejsca do oglądania i słuchania opowieści”¹.

Do Europy Kamishibai przywędrowało w latach 60-tych. Obecnie jest jedną z metod kreatywnego aktywizowania dzieci i młodzieży. Technika tego warsztatu wykorzystuje kartonowe plansze obrazkowe o wymiarach 37×27 cm w tym wykonaną z drewna lub kartonu skrzynkę niezbędna do prezentacji fragmentów bajek czy historyjek.

Obecnie kamishibai porównywana jest do dużej książki wzbogaconej barwnymi ilustracjami. Przedstawione plansze obrazkowe mogą posiadać tekst lub być go pozbawione. Można wykorzystywać zarówno gotowe jak i przygotowane przez siebie ilustracje, które następnie wsuwa się do drewnianej skrzynki. Ponadto obok planszy można zastosować również lalki wykonane z papieru czy też pacynki. Kamishibai jako forma dużej książki traktowana jest też jako widowisko, które może być dodatkowo uzupełnione o podkłady muzyczne, efekty świetlne, dekoracje. Znajduje zastosowanie w zajęciach

¹<http://www.kamishibai.edu.pl/historia-kamishibai> [dostęp: 18.09.2019 r.]

z biblioterapii, logopedii, arterterapii, w nauce języków obcych, stosowana jest jako forma promocji czytelnictwa.

Głównym celem kamishibai jest rozbudzenie wyobraźni u dzieci, rozwinięcie umiejętności płynnego wypowiadania się, aktywnego słuchania i czytania. Pomaga oswoić się z wystąpieniami publicznymi, nabrać pewności siebie oraz zintegrować klasę poprzez pracę w grupach. Wpływa również na kreatywność u dzieci, które stają się ilustratorami tworząc plansze obrazkowe na podstawie popularnych baśni, opowiadań lub wymyślają własne ilustrowane historyjki w formie rysunku, wyklejanki czy też malując. Następnie przygotowanie ilustracje prezentują jako ustne opowiadanie np.: w klasie.

Kamishibai sprawdza się bardzo dobrze jako metoda projektowa. Wymaga wówczas zaangażowania uczniów, którzy samodzielnie w zespołach przygotowują np. fragment wybranej lektury szkolnej i formie rysunku, ilustracji prezentująca forum w klasie. W przypadku młodszych uczniów praca z teatrykiem Kamishibai powinna być przeprowadzona w kilku etapach :

I. Uczniowie siadają w kręgu. Następnie są dzieleni na grupy.

II. Wprowadzenie uczniów do tematyki teatryku kamishibai. (m.in.: zapoznanie uczniów z gotowymi ilustracjami bądź samodzielne przygotowanie przez nich ilustracji.

Zaproponowanie tytułu opowiadania, omówienie tematu opowiadania i występujących bohaterów).

III. Zastosowanie karty z pytankiem. Działanie to pozwoli uczniom zastanowić jaki powinien być dalszych ciąg wydarzeń w opowiadaniu.

IV. Nawiązanie do dalszych losów bohaterów.

V. Na karcie przed końcowej uczniowie podają propozycje własnych zakończeń opowiadania.

VI. Odczytanie zakończenia i porównanie go z propozycjami uczniów.

VII. Przygotowanie przez uczniów ilustracji do wymyślonych przez siebie zakończeń.

Co to jest kamishibai?

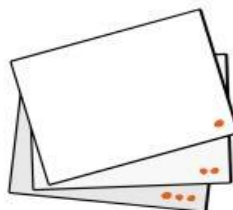
Jest to technika czytania i prezentacji, wywodząca się z Japonii, którą najprościej można opisać jako teatr obrazkowy.

Do Kamishibai są potrzebne:

kami

teatrzyk – butai,
inaczej scena

shibai

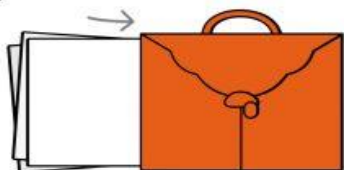
karty z treścią
obrazkową i słowną

lektor

Jak to działa?

1.

Wsuwamy karty z historią
do zamkniętego teatrzyku

2.

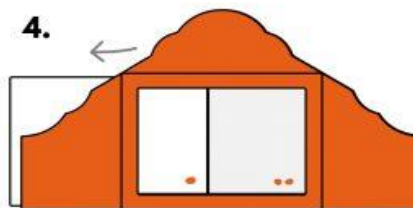
Otwieramy teatrzyk, jednocześnie
odstaniając pierwszą kartę historii

3.

Opowiadamy lub czytamy,
jeżeli karta posiada z tyłu tekst

4.

Przekładamy kartę do tyłu
i kontynuujemy naszą opowieść

©Wydawnictwo Tibum

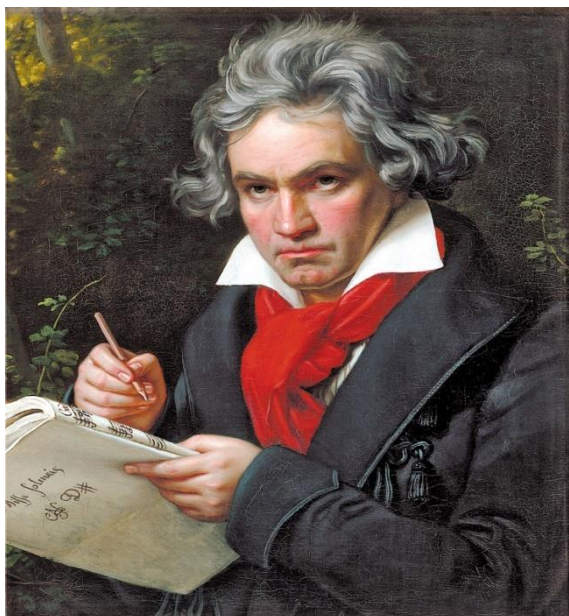
Bibliografia :

1. http://www.goethe.de/ins/pl/pro/deutsch-wagen/pdf/kamishibai_brosch.pdf [dostęp 25.09.2019 r.]
2. <https://dziecisawazne.pl/magiczny-teatrzyk-kamishibai/> [dostęp 18.09.2019 r.]
3. <http://www.kamishibai.edu.pl/historia-kamishibai> [dostęp 18.09.2019 r.]
4. <https://www.tibum.pl/shop/historia-kamishibai> [dostęp 18.09.2019 r.]
5. <https://www.tibum.pl/shop/kamishibai-do-pobrania> [dostęp: 28.09.2020 r.]

2020 Rokiem Ludwiga van Beethovena

Anna Pawłowska

Joseph Karl Stieler *Ludwig van Beethoven*

Ludwig van Beethoven urodził się w 1770 roku w Bonn w rodzinie z tradycjami muzycznymi. Jego dzieciństwo było bardzo trudne, bowiem musiał zarabiać na utrzymanie najbliższych, a po śmierci matki przejął opiekę nad młodszym rodzeństwem. Kiedy miał dwanaście lat, został asystentem nadwornego organisty, udzielał też lekcji gry na fortepianie. W 1787 roku Ludwig wyjechał na kilka miesięcy do stolicy Austrii – Wiednia – gdzie udało mu się zagrać dla samego Mozarta. Wielki mistrz już wtedy tak wyraził się o muzyku: *Zobaczycie, że o tym młodym człowieku wiele się będzie jeszcze mówiło*. Ze względu na skomplikowaną sytuację rodzinną Beethoven musiał jednak wrócić do Niemiec. Po raz drugi kompozytor udał się do Wiednia pięć lat później, zachęcony poparciem sławnego Józefa Haydna. W ówczesnej stolicy europejskiej kultury, wprowadzony przez protektorów na salony, stał się ulubieńcem melomanów. Wraz z popularnością rosnęło jego wynagrodzenie za kompozycje, koncerty i lekcje muzyki. Dobrą passę w życiu muzyka przerwała choroba. Artysta odkrył u siebie szybko postępującą głuchotę. Ta osobista tragedia spowodowała, że zamknął się w sobie i odizolował od ludzi, był bliski popełnienia samobójstwa. Beethoven tak pisał w liście zwanym testamentem heiligenstadzkim:

Wy, którzy uważacie mnie za człowieka niezycliwego lub skorego do gniewu, jakże niesprawiedliwie mnie oszczędzacie! Dotknęła mnie nieuleczalna choroba. Mój stan pogorszył się jeszcze z powodu ignorancji lekarzy. [...]Nie potrafiłem znaleźć dość sił, aby prosić ludzi: „Mówcie głośniej, krzyczcie, ponieważ jestem głuchy!”. Nie ma dla mnie miejsca wśród ludzi. Muszę żyć sam, jak wygnaniec [...].

W końcu kompozytor pogodził się z kalectwem i obwieścił publicznie swoje nieszczęście. Zaczął porozumiewać się z otoczeniem za pomocą trąbki słuchowej, później używał zeszytów konwersacyjnych, w których rozmówcy pisali adresowane do niego pytania i uwagi.

Dzięki słuchowi wewnętrznemu artysta tworzył nadal wspaniałe kompozycje, będące wyrazem pochwały życia i dramatycznej walki z przeciwnościami losu.

W dorobku twórczym Beethovena znalazło się między innymi: 9 symfonii, 11 uwertur, 5 koncertów fortepianowych, 17 kwartetów smyczkowych, 7 triów fortepianowych, 10 sonat skrzypcowych, 5 sonat wiolonczelowych, 32 sonaty fortepianowe (np.: *Patetyczna*, *Księżycowa*, *Pastoralna*, *Appassionata*), msze. Beethoven skomponował tylko jedną operę, ale do niej aż cztery uwertury. Pierwsze wykonanie dzieła nie przypadło do gustu publiczności i krytykom. Dopiero poprawiona wersja opery, która znana jest pod tytułem *Fidelio*, zyskała należytą przychylność melomanów.

Beethoven był kompozytorem przełomu dwóch epok – klasycyzmu i romantyzmu. Jego nowatorskie utwory wytyczyły XIX-wiecznej muzyce dalszą drogę rozwoju. Artysta jako pierwszy zastosował w swoich dziełach oznaczenia tempa według metronomu, rozszerzył skład orkiestry symfonicznej i wprowadził do niej nowe instrumenty dęte. Do jego twórczości nawiązywało wielu kompozytorów romantycznych. Wszystkie symfonie Ludwiga van Beethovena cieszą się do dziś zasłużoną popularnością.

Ludwig van Beethoven wierzył w miłość i braterstwo między ludźmi. Tym uczuciom poświęcił IX Symfonię d-moll, op. 125. W końcowej części tego dzieła kompozytor zamieścił kantatę Oda do radości, wykonywaną przez chór do słów niemieckiego poety Fryderyka Schillera [czyt. szilera]. Brzmi ona jak przesłanie dla przyszłych pokoleń. Utwór jest pochwałą radości, ideą braterstwa, zachęca ludzi do miłości i wspólnej troski o wolność. Oryginalny tekst Ody do radości na język polski przełożył Konstanty Ildefons Gałczyński.

Ludwig van Beethoven w swoim dorobku kompozytorskim posiada miniaturę fortepianową Bagatela a-moll, zwaną popularnie Dla Elizy. Bagatela to krótki utwór instrumentalny, o pogodnym nastroju, niekiedy tanecznym charakterze, komponowany zwykle na fortepian. Melodia rozpoczynająca ten utwór to najbardziej rozpoznawalny motyw muzyczny na świecie. Grany jest prawą ręką na tle rozłożonych akordów lewej ręki. Komu Beethoven dedykował bagatelę, pozostaje jednak do dziś niewyjaśnioną tajemnicą, ponieważ nazwa tego utworu nie została nadana przez artystę. Jedną z hipotez wskazuje na uczennicę kompozytora, Teresę, którą kompozytor darzył wielkim uczuciem. Podobno artysta napisał dla niej ten niezbyt trudny technicznie utwór, wiedząc, że nie posiada ona wielkich umiejętności gry na fortepianie. Miał jednak nadzieję, że bagatela zachwyci młodą adeptkę sztuki pianistycznej, dzięki czemu on zyska przychylność adresatki. Współcześnie motyw muzyczny z utworu Dla Elizy często rozbrzmiewa w pozytywkach, dzwonekach telefonicznych, a nawet służy jako melodia piosenek. Oto przykład utworu wokalnego, do którego słowa napisała znana polska poetka i pisarka – Agnieszka Osiecka.

Dla Elizy

Boże, daj Elizie szczęścia łut,

warkocze dwa, przyjaciół w bród.

A pod oknem niech jej kwitnie sad

i niech jej nie przybywa lat.

Sukienki niech błękitne ma

i biały płaszcz, a może dwa...

Agnieszka Osiecka

Znaczącym europejskim wydarzeniem muzycznym jest Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena, który odbywa się przed świętami wielkanocnymi i organizowany był z inicjatywy Krzysztofa Pendereckiego w Warszawie i innych miastach Polski. Biorą w nim udział znakomici soliści, zespoły kameralne, czołowe polskie i europejskie orkiestry oraz chóry. Festiwal popularyzuje twórczość Ludwiga van Beethovena i innych wybitnych kompozytorów. Towarzyszą mu kulturalne imprezy okolicznościowe, np. wystawy malarskie, ekspozycje rzeźb, kursy mistrzowskie dla instrumentalistów, które nawiązują do motta przewodniego festiwalu zmienianego w każdej edycji. Tradycją Wielkanocnego Festiwalu jest wykonanie utworu Ludwiga van Beethovena *Koncert potrójny C-dur*, op. 56 (na skrzypce, wiolonczelę i fortepian) zwieńczonego częścią *Rondo alla Polacca*, w której usłyszeć można rytm poloneza.

Rękopis Beethovena

Autor nieznaný *Beethoven przy fortepianie*

Konstanty Ildefons Gałczyński

Grób Beethovena

Tutaj ciało złożone,

Tu jest grób Beethovena,

Gdzie to wzgórze zielone

I perspektywa srebrna (...)

Tutaj przychodzą ludzie,

Tu ciskają bukiety:

Za męstwo w każdej nucie,

Za symfonie, kwartety;

Tańczy na wietrze wstęga:

Bohaterowi piękna.(...)

Tutaj przychodzą dzieci,

Kładą mali pianiści

To z dzikich róż bukiecik,

To choćby parę liści

Grobu nie dotykają,

Jak gwiazdki odfruwają.

Tutaj przychodzą dorośli,

Szumia w różnych językach

Oceanem wdzięczności

Wokół serca muzyka,

Palą lampki na darni

I odchodzą odważni.(...)

To jest grób Beethovena

Nad nim Wenus promienna.

WARTO POSŁUCHAĆ

Marcin Patrzalek

https://www.youtube.com/watch?v=gUarhwho0f8&ab_channel=Marcin

https://www.youtube.com/watch?v=6gQ7m0c4Rel&ab_channel=MarcinVEVO

Gamifikacja na lekcji matematyki: "Matematyczne Biuro Śledcze - Przypadek samolubnego Zajączka" - konspekt lekcji w klasie V.

Anna Koprowska

Cel: Powtórzę i utrwale wiadomości o ułamkach dziesiętnych.

Cel ogólny:

- ✓ utwalenie wiadomości i umiejętności dotyczących ułamków dziesiętnych

Cele operacyjne lekcji:

Uczeń:

- ✓ zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe i zwykłe na dziesiętne
- ✓ porównuje ułamki dziesiętne
- ✓ wskazuje ułamki równe
- ✓ dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne
- ✓ mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000,
- ✓ mnoży ułamki dziesiętne
- ✓ współpracuje w grupie

Metody:

- ✓ gra dydaktyczna.

Formy pracy:

- ✓ praca w grupach.

Środki dydaktyczne:

- ✓ karty pracy do gry (list podejrzanych, wskazówki)
- ✓ tablica interaktywna (wyświetlenie tekstu historii)

Przebieg lekcji

Faza wprowadzająca

1. Następuje podział klasy na grupy 4 osobowe.
2. Wyjaśnienie tematu zajęć, podanie celu lekcji.
3. Uczniowie zapoznają się z instrukcją pracy w grupie

Faza realizacji

1. Nauczyciel głośno odczytuje tekst historyjki o Samolubnych Zajączku (załącznik) .
2. Każda z grup otrzymuje kartę pracy zawierającą listę podejrzanych oraz wskazówkę nr 1 (załącznik).
3. Grupy po rozwiązaniu wskazówki nr 1 wykreślają na liście podejrzanych te Zające, które nie pasują do otrzymanej podpowiedzi. Otrzymują kolejną wskazówkę. Schemat powtarzają przy kolejnych wskazówkach.
4. Po rozwiązaniu ostatniej wskazówki uczniom zostaje jeden podejrzany, który jest Samolubnym Krasnalem

Faza podsumująca

1. Ocena pracy uczniów na lekcji – nauczyciel nagradza zaangażowanie uczniów w poszczególnych grupach plusami lub ocenami.

Matematyczne Biuro Śledcze

Przypadek samolubnego Zajączka.

.... marca 2020 roku

Wszystkie Zajęce i Zajęczyce z 5a właśnie były zajęte przygotowaniami do świąt. Jak zawsze o tej porze roku mieli ozdabiać przygotowane przez szefową Anie wielkanocne jajka. Ozdabianie jajek było ich ulubionym świątecznym zajęciem i czekali na to cały rok. Część z tych świątecznych jajeczek mieli zjeść sami, pozostałą część mieli spakować i dać jako świąteczne upominki dla swoich nauczycieli. Gdy przyszedł czas ozdabiania jajek okazało się, że ktoś zabrał koszyk z jajkami do zdobienia! Szefowa Ania bardzo się zmartwiła, że tak wiele Zajączków z 5a nie będzie mogło ozdobić świątecznych jajek. Rozejrzała się po sali i zobaczyła zmartwione miny swoich podopiecznych. Wtedy wygłosiła mowę: „Co roku bardzo starannie przygotowuję się do okresu świątecznego, specjalnie upewniam się, że przyniosłam wystarczająco dużo wielkanocnych jajek, a nawet staram się ich przygotować więcej. Tak było i w tym roku, ale one gdzieś zniknęły. Nie wiem, jak przygotowujemy się do ostatniego przedświątecznego spotkania klasowego, bez naszej wieloletniej tradycji malowania pisanek!” Wtedy w Sali 16 zobaczyła kilka skorupki, ich wygląd był tak charakterystyczny, że nie można ich było pomylić z niczym innym, wtedy powiedziała: „Jeden z Zajączków musiał w przerwie się zakraść i zabrać koszyk z jajkami, wiem to, bo na podłodze widzę kilka skorupki z nich. Obawiam się, że na tym podstępny zagarnięciu może się nie skończyć, dlatego musimy powstrzymać tego samolubnego Zajączka, inaczej spotkanie w klasie 5a będzie stracone!” Szefowa Ania poprosiła o pomoc wydział matematycznych detektywów, którzy na chwilę oderwali się od pasjonującej misji kosmicznej 2.0 i zaprosiła ich do sali 16, by pomogli rozwikłać tajemnicę zaginionych wielkanocnych jajek. Młodzi detektywi zgodzili się natychmiast, a szefowa Ania przygotowała dla nich listę możliwych podejrzanych, którzy mogli być sprawcami zniknięcia. Detektywi będą potrzebowali szczególnych umiejętności matematycznych, by dowiedzieć się kto ukradł jajka i uratować spotkanie klasową Zajączków z klasy 5a.

GRUPA DETEKTYWÓW: _____

PODEJRZANI

Imię Zająca	Dziewczyna / Chłopak	Wysoki / Niski	Kolor włosów	Kolor czapki	Czy ma dzwoneczek na szyi?
Kuleczka	Dziewczyna	Wysoki	Żółty	Zielona	Tak
Puszek	Chłopak	Niski	Biały	Czerwona	Nie
Wisienka	Dziewczyna	Niski	Brazowe	Czerwona	Tak
Kapsel	Chłopak	Wysoki	Czarne	Zielona	Nie
Yoki	Chłopak	Niski	Brazowe	Zielona	Tak
Łatka	Dziewczyna	Wysoki	Żółty	Czerwona	Nie
Milus	Chłopak	Niski	Biały	Zielona	Tak
Migotka	Dziewczyna	Niski	Żółty	Zielona	Tak
Kropek	Chłopak	Wysoki	Różowy	Zielona	Nie
Trusiek	Chłopak	Niski	Czarne	Czerwona	Nie
Tosiek	Chłopak	Wysoki	Brazowe	Zielona	Tak
Migotek	Chłopak	Niski	Żółty	Zielona	Tak
Figa	Dziewczyna	Wysoki	Czarne	Czerwona	Tak
Suzi	Dziewczyna	Niski	Żółty	Zielona	Nie
Rubin	Chłopak	Niski	Biały	Zielona	Nie
Frugo	Chłopak	Niski	Czarne	Czerwona	Tak
Dropsik	Chłopak	Wysoki	Żółty	Czerwona	Tak
Lila	Dziewczyna	Wysoki	Różowy	Zielona	Nie

Rozwiązuj wskazówki a następnie wykreślaj podejrzanych zgodnie z odpowiedziami ze wskazówek. Ostatni podejrzany to samolubny Zajączek, który zabrał koszyk z jajkami!

Grupa _____

Zamiana ułamków zwykłych na ułamki dziesiętne – WSKAZÓWKA nr 1

Rozwiąż wskazówki, by znaleźć litery odpowiadające liczbom umieszczonym w dolnych wierszach tabeli.

Wpisz litery do tabeli i odczytaj podpowiedź, która pomoże Ci znaleźć samolubnego Zajączka.

0,7	2,4	0,7	3,5	2,4

0,85	9,75	2,4	0,023	3,6	0,85	25,72	0,84	9,75	0,84

1,125	3,5	3,375	6,25	3,2	3,6

0,04	0,85	25,72	3,6	0,023	0,84	9,75	3,6	0,7	

4,5	0,85	2,4	6,35	4,5	3,6

$A = 2\frac{2}{5}$	$R = \frac{27}{8}$	$L = \frac{23}{1000}$	$W = \frac{1}{25}$
$K = 3\frac{1}{2}$	$N = \frac{39}{4}$	$J = \frac{7}{10}$	$U = 1\frac{1}{8}$
$P = 6\frac{7}{20}$	$I = 25\frac{72}{100}$	$T = \frac{16}{5}$	$C = 4\frac{1}{2}$
$E = \frac{18}{5}$	$Z = \frac{17}{20}$	$Y = 6\frac{1}{4}$	$O = \frac{21}{25}$

Grupa _____

**Krzyżówka z zagadnieniami dotyczącymi ułamków dziesiętnych i nie tylko ... –
WSKAZÓWKA nr 2**

Rozwiąż krzyżówkę, by znaleźć litery odpowiadające liczbom umieszczonym w wierszach tabeli ze wskazówką. Odczytaj odpowiedź, która pomoże Ci znaleźć samolubnego Zajączka.

1.				13			2		
2.	5								11
3.						10			
4.			15						
5.							8		
6.		7							
7.									
8.		19	18						
9.		1							
10.				4					
11.	6						9		
12.					3				
13.			17			12			
14.					14	16			

1. Ułamek dziesiętny zapisujemy przy pomocy cyfr i
2. Składa się z licznika, mianownika i kreski ułamkowej
3. Królowa nauk
4. Wynik dzielenia
5. Cyfra trzy w liczbie 12,503 to część ...
6. Wynik działania $5 \cdot 0,7 \cdot 2$ to ...

7. W równaniu $0,0156 \cdot a = 1,56$ pod literą a kryje się liczba ...

8. Uporządkuj malejąco i wpisz hasło

0,3 – Z	1,4 – N	10,0 – Ó
1,2 – B	$1\frac{3}{10}$ – O	$10\frac{41}{100}$ – R
$5\frac{2}{10}$ – W	$\frac{29}{100}$ – N	0,029 – Y
0,31 – C	0,54 – O	

9. Liczba 3,14 to trzy i czternaście ...

10. Mnożąc ułamek dziesiętny przez 10, 100, 1000... przecinek przesuwamy w ...

11. Dodając lub odejmując ułamki dziesiętne sposobem pisemnym przecinek powinien być pod ...

12. Ułamek dziesiętny, który nie ma przecinka to

13. 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 to

14. Aby obliczyć różnicę należy liczby ...

1	2	3	4	5	6	2	7

8	9	10	15	13	8	7	3	9	3

2	3	11	3

1	8	10	12	13	2

8	10	14	16	17	19	18

Grupa _____

Dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych – WSKAZÓWKA nr 3

Uzupełnij kod rozwiązując działania z dodawanie i odejmowania ułamków dziesiętnych. Litery wpisane w odpowiednie kratki utworzą kolejną wskazówkę. Nie zapomnij wykreślić kolejnych podejrzanych z listy.

4,04	3,1	0,79	3,2	3,4	3,16	7,3	3,08	3,05

3,35	3,1	0,77	0,87	3,12

7,302	3,2	7,3	1,77

1,7	3,16	3,3	3,2

3,73	3,1	4,1	3,1	4,04	3,16

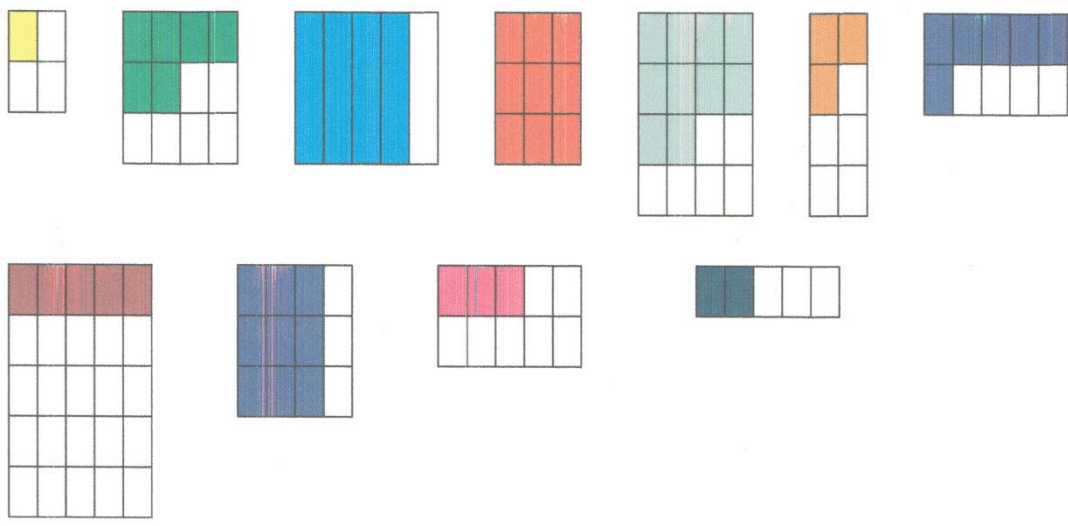
$5,6 + a = 8,7$ a =	$l - 1,8 = 1,6$ l =	$4,25 + y = 7,3$ y =	$7,6 + z = 10,9$ z =
$n - 1,28 = 1,8$ n =	$z - 0,75 = 2,6$ z =	$o + 2,3 = 5,5$ o =	$0,44 + m = 1,23$ m =
$5,59 - c = 2,47$ c =	$3,26 + s = 7,3$ s =	$7,36 - u = 4,2$ u =	$d - 0,98 = 0,72$ d =
$i + 0,23 = 2$ i =	$1,2 + h = 4,93$ h =	$2,1 + a + 0,03 = 3$ a =	$3,26 + l = 7,36$ l =
$r - 4,042 = 3,26$ r =	$b - 4,04 = 3,26$ b =	$0,73 + j = 1,5$ j =	

Grupa _____

Ułamek jako część całości – WSKAZÓWKA nr 4

W tabeli znajdują się różne zeznania kilku Zający. Niestety tylko jedna wskazówka jest prawdziwa i musisz ją znaleźć, aby tego dokonać musisz przypasować jaka część figury została zamalowana do odpowiednich ułamków. Po wykreśleniu wszystkich wskazówek zostanie tylko jedna – ta będzie prawdziwa!

<p>Wydaje mi się, że widziałam Zająca z żółtymi włosami, który zabrał jajka wielkanocne.</p> <p>0,375</p>	<p>SIYSZAŁAM, ŻE JEDEN NISKI ZAJĄCZEK SZUKAŁ KRYJÓWKI NA JAKIEŚ RZECZY.</p> <p>0,5</p>	<p>CHODZĄ SŁUCHY, ŻE TO DROPSIK JEST SAMOLUBNYM ZAJĄCEM.</p> <p>0,3</p>	<p>Widziałam sylwetkę niskiego Zająca kręcącego się koło stolika na którym stał koszyk z jajkami.</p> <p>0,1</p>
<p><i>Jestem prawie całkowicie pewny, że widziałem wysokiego Zająca z koszykiem w którym rano były wielkanocne jajka.</i></p> <p>0,8</p>	<p>Myślę, że to jest Panna Kuleczka ze względu na imię.</p> <p>0,6</p>	<p>Widziałem wysokiego Zająca, który biegnął przez stółkę z koszykiem</p> <p>0,4</p>	<p>SPRAWDZIŁEM W GWIAZDACH I DOWIEDZIAŁEM SIĘ, ŻE ZAJĄC Z RÓŻOWYMI WŁOSAMI JADŁ JAJKA NA SCHODACH PRZED SZKOŁĄ.</p> <p>0,2</p>
<p><i>Nie wierzę, że to mógł być jakikolwiek Zajączek przecież oni są bardzo koleżeńscy wobec siebie.</i></p> <p>1</p>	<p>Wydaje mi się, że słyszałam, że Zając z białymi włosami miał jajka w koszyku.</p> <p>0,625</p>	<p>Myślę, że to była Wisienka. Wczoraj się z nią pokłóciłam i myślę, że jest na tyle niemądra, by wziąć koszyk z jajkami.</p> <p>0,75</p>	<p>Mignął mi wczoraj w okolicy koszyczka z jajkami Zajączek z dzwoneczkiem na szyi.</p> <p>0,25</p>

Grupa _____

Mnożenie i dzielenie ułamków dziesiętnych – WSKAZÓWKA nr 5

Uzupełnij kod w kratkach rozwiązując zadania dotyczące różnych działań i własności ułamków dziesiętnych. Teraz otrzymacie już ostatnią wskazówkę. To czas znaleźć samolubnego Zająca!

<p>ZAD 1. Oblicz iloczyny i ilorazy, a następnie zapisz je w kolejności rosnącej i przyporządkuj każdej liczbie odpowiednią literę. Prawidłowe rozwiązanie utworzy pierwszy człon hasła.</p> <p>a) $4,85 \cdot 10 = \dots\dots\dots A$ b) $48,5 : 10 = \dots\dots\dots A$ c) $0,0405 \cdot 1000 = \dots\dots\dots S$ d) $405 : 100 = \dots\dots\dots P$ e) $0,476 \cdot 100 = \dots\dots\dots M$</p>	<p>ZAD 2. Oblicz iloczyny i ilorazy, a następnie zapisz je w kolejności malejącej i przyporządkuj każdej liczbie odpowiednią literę. Prawidłowe rozwiązanie utworzy drugi człon hasła.</p> <p>a) $196,4 \cdot 10 = \dots\dots\dots Ó$ b) $0,3 \cdot 100 = \dots\dots\dots Ł$ c) $24 : 100 = \dots\dots\dots T$ d) $0,006 \cdot 10 = \dots\dots\dots C$ e) $0,7 : 10 = \dots\dots\dots Y$ f) $3,45 \cdot 1000 = \dots\dots\dots Ż$ g) $11,101 : 1000 = \dots\dots\dots H$</p>
<p>ZAD 3. Oblicz w pamięci, a następnie zapisz je w kolejności rosnącej i przyporządkuj każdej liczbie odpowiednią literę. Prawidłowe rozwiązanie utworzy trzeci człon hasła.</p> <p>a) $3 \cdot 0,07 = \dots\dots\dots Ł$ b) $5,7 \cdot 2 = \dots\dots\dots Ó$ c) $9 \cdot 0,08 = \dots\dots\dots S$ d) $30 \cdot 1,2 = \dots\dots\dots W$ e) $0,6 \cdot 0,5 = \dots\dots\dots O$ f) $0,8 \cdot 0,12 = \dots\dots\dots W$</p>	<p>ZAD 4. Oblicz w pamięci, a następnie zapisz je w kolejności malejącej i przyporządkuj każdej liczbie odpowiednią literę. Prawidłowe rozwiązanie utworzy czwarty człon hasła.</p> <p>a) $6,3 : 0,09 = \dots\dots\dots L$ b) $4,5 : 5 = \dots\dots\dots Ż$ c) $2,8 : 0,7 = \dots\dots\dots E$ d) $0,032 : 0,8 = \dots\dots\dots Y$ e) $2,3 : 10 = \dots\dots\dots Ł$ f) $47,8 : 100 = \dots\dots\dots A$</p>
<p>ZAD 5. Uporządkuj rosnąco następujące liczby wraz z literami (piąty człon hasła)</p> <p>3,742; 3,642; 3,732; 3,741; 3,632; 3,631; 3,751 L S T O A N E</p>	

zadania 1.							

zadanie 2.							

zadanie 3.							

zadanie 4.							

zadanie 5.							